

ία

Την

ώρα που χιλιάδες πρόσφυγες από την Εγγύς Ανατολή καταφτάνουν στην Ελλάδα προκειμένου να προχωρήσουν προς την υπόλοιπη Ευρώπη και το μεταναστευτικό πρόβλημα οξύνεται, στο νου ορισμένων ήρθε η εποχή που τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Την εποχή δηλαδή που Έλληνες πρόσφυγες έβρισκαν καταφύγιο στη Συρία, στην προσπάθειά τους να φτάσουν στην Ελλάδα.

Ενδεικτικά, το θέμα ανέσυρε πέρυσι από το «ιστορικό χρονοντούλαπο», ο δημοσιογράφος Νταμιάν Μακόν Ουλάντ με αφορμή την απεργία πείνας σύρων προσφύγων στην πλατεία Συντάγματος. Δημοσιεύοντας μια φωτογραφία από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, ο Μακόν Ουλάντ επιχείρησε να μας θυμίσει την εποχή που Έλληνες αναζήτησαν καταφύγιο στη Συρία. Αυτό συνέβη το **1923, μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή**, με την ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Χιλιάδες Έλληνες πρόσφυγες αναζητούν άσυλο στη Συρία και στο Λίβανο που μετά τη λήξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου είχε τεθεί υπό γαλλική κατοχή. Μόνο στη Συρία ζήτησαν καταφύγιο σε διάφορες πόλεις, τουλάχιστον 17.000 Έλληνες της Μικράς Ασίας, όπως αναφέρει ο Onur Yildirim, στο «Diplomacy and Displacement: Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations, 1922-1934».

Ο Yildirim παραθέτει μάλιστα ένα τηλεγράφημα του προέδρου της Επιτροπής των Ελλήνων Προσφύγων στο Χαλέπι προς το υπ. Εξωτερικών της Ελλάδας, ο οποίος ζητά να μην επιτραπεί σε άλλους Μικρασιάτες να καταφύγουν στο Χαλέπι, όπου «έχει καταστεί αδύνατο να δεχτεί περισσότερους πρόσφυγες». Το τηλεγράφημα εστάλη στις 31 Μαΐου του 1923.

Φυσικά, η ζωή για τους πρόσφυγες, τόσο στη Συρία, όσο και στις άλλες περιοχές που είχαν βρει καταφύγιο, κάθε άλλο παρά εύκολη ήταν. Μέχρι τα μέσα του καλοκαιριού του 1923, τα τρόφιμα από τους διάφορους φιλανθρωπικούς οργανισμούς είχαν τελειώσει και η κατάσταση για τους πρόσφυγες περιγραφόταν ως «τραγική και επισφαλής».

Περίπου 8.000 Έλληνες πρόσφυγες από την Ανατολία βρίσκουν καταφύγιο σε σπηλιές κοντά στο Χαλέπι.

Η επίμαχη φωτογραφία από τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου αν και δεν φέρει ημερομηνία, τιτλοφορείται «Έλληνες πρόσφυγες στο Χαλέπι» και δείχνει μια ομάδα φτωχικά ντυμένων ανθρώπων να περιμένουν στη σειρά προκειμένου να πάρουν τρόφιμα. Μπροστά στέκονται νεαρά αγόρια. Κάτω από την ψηφιοποιημένη φωτογραφία, διακρίνεται η λεζάντα η οποία αναφέρει: «12.000 Έλληνες τράφηκαν από τους Αμερικανούς». Ο αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός υπολογίζεται ότι είχε διαθέσει μόνο για τους πρόσφυγες στη Συρία από 2 έως 3 εκατ. δολάρια μέχρι το καλοκαίρι του 1923.

Όπως έφραδε το 2014, ο δημοσιογράφος Νταμιάν Μακόν, «όπως και σύροι πρόσφυγες στο Σύνταγμα δεν θέλουν να παραμείνουν στην Ελλάδα, οι έλληνες πρόσφυγες το 1923 δεν ήθελαν να είναι στη Συρία. Ήθελαν να φτάσουν στην Ελλάδα, μια χώρα που οι περισσότεροι δεν είχαν δει ποτέ αλλά ήλπιζαν ότι τουλάχιστον εκεί θα βρισκονταν εκτός κινδύνου».

Ενδεικτικό της παρουσίας Ελλήνων στο Χαλέπι, είναι άλλωστε και το γεγονός ότι από το τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αρχίζει να αυξάνεται σημαντικά ο αριθμός των Χριστιανών Ορθοδόξων. Η αύξηση συνδέεται με την άφιξη ανθρώπων που επέζησαν από τις γενοκτονίες στην Κιλικία και τη Νότια Τουρκία. Παράλληλα, μεγάλος αριθμός Ελλήνων Ορθοδόξων έφτασε στο Χαλέπι από το σαντζάκιο της Αλεξανδρέττας, μετά την προσάρτηση του σαντζακίου από την Τουρκία. Αυτή ήταν και η δεύτερη μεγάλη φυγή Ελλήνων με προορισμό τη Συρία, κατά τον 20ο αιώνα.

Buy
**LIBERTY
BONDS**

Give them for

2½ Million Starving

Armenians · Syrians · Greeks

CLEVELAND · H.
DODGE, *Treasurer*

*Every Penny for Relief
Expenses Met Privately*

1 MADISON AVENUE · NEW YORK

ARMENIAN & SYRIAN RELIEF

Πόστερ για τη δωρεά χρημάτων για τους επιζήσαντες από τις γενοκτονίες Αρμενίων, Ελλήνων και Σύρων, μεταξύ 1917-1919.

Πρόσφυγες από την Ανατολία στο Χαλέπι της Συρίας.

Πορεία επιζησάντων της Γενοκτονίας από το Χαρπούτ της Τουρκίας στο δύσκολο δρόμο προς το Χαλέπι, που βρίσκεται σε απόσταση 800 χιλιομέτρων.

Το σαντζάκιο της Αλεξανδρέττας απέκτησε την αυτονομία μετά τη γαλλο-τουρκική συμφωνία του Οκτωβρίου του 1921 και το 1925 συνδέεται με ειδικό διοικητικό καθεστώς με την υπό γαλλική κατοχή Συρία.

Η Τουρκία και ο Κεμάλ εγείρουν ζήτημα ένταξης της περιοχής στο τουρκικό κράτος, επινοώντας το όνομα Χατάι, φέρνοντας το θέμα μάλιστα στην Κοινωνία των Εθνών. Το κράτος του Χατάι τελικά το 1938 αποκτά την ανεξαρτησία του για ένα χρόνο και τελικά στις 29 Ιουνίου του 1939, η επαρχία Χατάι προσαρτάται στο τουρκικό κράτος μετά από νόθο δημοψήφισμα, καθώς για τη διενέργειά του μεταφέρθηκαν στην περιοχή δεκάδες χιλιάδες Τούρκοι που ζούσαν αλλού.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των γαλλικών αρχών το 1936, μεγαλύτερες πληθυσμιακές ομάδες ήταν Τούρκοι και Άραβες, ενώ μειονότητες ήταν Αρμένιοι και Χριστιανοί. Ωστόσο, οι Τούρκοι ακολουθώντας τακτική εθνοκάθαρσης άλλαξαν την πληθυσμιακή σύνθεση της Αλεξανδρέττας.

Μέχρι τα τέλη του 1940, 48.000 κάτοικοι εγκαταλείπουν τις εστίες τους και καταφεύγουν στο Λίβανο και τη Συρία. Μεταξύ αυτών και 11.000 με 12.000 ήταν Έλληνες, ενώ 26.000-27.000 ήταν Αρμένιοι. Οι περισσότεροι Έλληνες βρήκαν καταφύγιο στη Δαμασκό και στο Χαλέπι.

Αρμένιοι πρόσφυγες περιμένουν στο λιμάνι της Αλεξανδρέττας να επιβιβαστούν για τη Συρία και το Λίβανο, το 1939.

Αρμένιοι πρόσφυγες από την Τουρκία βρίσκουν προσωρινό καταφύγιο στην Αλεξανδρέττα, πριν διωχθούν για δεύτερη φορά μετά την προσάρτηση από την Τουρκία.

Φυγή από την Αλεξανδρέττα με προορισμό τη Συρία.

Πρόσφυγες από την Αλεξανδρέττα στην Αντζάρ, στην Κοιλάδα Μπέκαα, το 1940.

Πρόσφυγες της Αλεξανδρέττας σε προσωρινή εγκατάσταση στη Συρία την ώρα που τουρκικά στρατεύματα καταλαμβάνουν και τα τελευταία εδάφη του σαντζάκιου, τον Αύγουστο του 1939.

Πηγή: constantinoupoli.com